MOZES IS BETER DAN DE ANDERE WETGEVERS

Mozes als veldheer en als godsdienstig opvoeder

Tijdens de uittocht uit Egypte en de tocht door de woestijn toonde Mozes zich een voortreffelijk leider. Hij kreeg het hele volk achter zich, maar in tegenstelling tot andere leiders die zich overgaven aan despotische willekeur, leefde hij vroom en schonk het volk een goede rechtsorde. In zijn hoge aspiraties het volk een voorbeeld van deugd te zijn en het behoud te garanderen mocht hij erop vertrouwen door God geleid te worden. Andere wetgevers hebben zich ten onrechte op goddelijke leiding beroepen.

Josephus, Contra Apionem II 158-160

158. Ἐν• οἷς ἅπασι καὶ στρατηγὸς ἄριστος ἐγένετο καὶ σύμβουλος συνετώτατος καὶ πάντων• κηδεμὼν ἀληθέστατος. ἅπαν•[C] δὲ τὸ πλῆθος εἰς ἑαυτὸν ἀνηρτῆσθαι παρέσκευασεν, καὶ περὶ• παντὸς ἔχων πεισθέντας [ἀντὶ τοῦ κελευσθέντος], εἰς• οὐδεμίαν οἰκείαν ἔλαβεν• ταῦτα• πλεονεξίαν, ἀλλ᾽ ἐν• ᾧ μάλιστα τοῦ καιροῦ δυνάμεις•• μὲν αὑτοῖς• περιβάλλονται καὶ τυραννίδας οἱ προεστηκότες•, ἐθίζουσι δὲ τὰ πλήθη• μετὰ• πολλῆς <ζῆν> ἀνομίας, **159.** ἐν τούτῳ τῆς ἐξουσίας ἐκεῖνος καθεστηκὼς, τοὐναντίον• ᾠήθη δεῖν εὐσεβεῖν• καὶ πολλὴν εὐνομίαν• τοῖς λαοῖς ἐμπαρασχεῖν, οὕτως αὐτός• τε τὰ• μάλιστα τὴν ἀρετὴν ἐπιδείξειν τὴν αὑτοῦ• νομίζων καὶ σωτηρίαν τοῖς• αὐτὸν ἡγεμόνα πεποιημένοις βεβαιοτάτην• παρέξειν. **160.** καλῆς• οὖν αὐτῷ προαιρέσεως καὶ πράξεων μεγάλων ἐπιτυγχανομένων• εἰκότως ἐνόμιζεν ἡγεμόνα• τε καὶ σύμβουλον θεὸν ἔχειν, καὶ πείσας πρότερον ἑαυτὸν ὅτι κατὰ τὴν ἐκείνου• βούλησιν ἅπαντα πράττει• καὶ διανοεῖται, ταύτην• ᾤετο δεῖν πρὸ• παντὸς ἐμποιῆσαι τὴν ὑπόληψιν τοῖς πλήθεσιν· οἱ γὰρ πιστεύσαντες ἐπισκοπεῖν• θεὸν τοὺς ἑαυτῶν βίους οὐθὲν• ἀνέχονται ἐξαμαρτανεῖν.